

ประเทศไทย: ถอนฟ้องคดีต่ออังคณา นีละไพจิตร และผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนคนอื่น ๆ
ศาลมีกำหนดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 4 สิงหาคม

(กรุงเทพฯ 3 สิงหาคม 2563) – ทนายชาวไทยควรทำให้มั่นใจถึงสิ่งที่ยืนยันว่าจะปกป้องนักสิทธิมนุษยชนจากการถูกคุกคามด้วยการใช้กระบวนการทางศาลและหยุดยั้งคดีที่ฟ้องร้องโดยบริษัทธรรมเกษร จำกัด เจ้าของฟาร์มไก่ของไทยที่ได้ฟ้องต่อ อังคณา นีละไพจิตร อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนคนอื่น ๆ ฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ โดยศาลอาญากรุงเทพใต้มีกำหนดไต่สวนมูลฟ้อง ในคดีที่อังคณา นีละไพจิตร ถูกฟ้อง ใน วันที่ 4 สิงหาคม เวลา 9.00 น.

“การฟ้องคดีนี้ไม่มีอะไรมากไปกว่าการโจมตีผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกในประเทศไทย” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว “ทนายชาวไทยควรยกฟ้องคดีนี้ และหาทางป้องกันไม่ให้ภาคธุรกิจ ใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

การไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 4 สิงหาคม นับเป็นการไต่สวนคดีเป็นวันที่สาม นับแต่เริ่มขึ้น ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ เพื่อพิจารณาคำฟ้องของบริษัทธรรมเกษรที่ฟ้องต่อ [อังคณา นีละไพจิตร](#) เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562 โดยทางบริษัทกล่าวหาว่า อังคณา นีละไพจิตร หมิ่นประมาท บริษัทโดยการโพสต์ทวีตสองข้อความในวันที่ 3 ธันวาคม 2561 และ 28 มิถุนายน 2562 ซึ่งข้อความดังกล่าวเธอแสดงออกเพื่อให้กำลังใจนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ตกเป็นเป้าหมายการฟ้องคดีของบริษัท

อังคณา นีละไพจิตร ยังถูกฟ้องอีกคดีหนึ่งโดยบริษัทธรรมเกษร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563 เนื่องจากการโพสต์ทวีตหนึ่งข้อความและการทวีตอีกหนึ่งข้อความ ในลักษณะให้กำลังใจนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกบริษัทธรรมเกษรใช้กระบวนการยุติธรรมคุกคามด้วยเช่นกัน

ในวันที่ 17 สิงหาคม นี้ ศาลอาญากรุงเทพใต้จะพิจารณาว่า จะมีการรวมคดีที่สองที่ฟ้อง อังคณา นีละไพจิตร กับคดีอื่นๆ ที่บริษัทธรรมเกษร จำกัด ฟ้อง [พุดถณี กางกัน](#) ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทยของฟอรั่ตีฟายไรต์ และ [ธนภรณ์ สาลีผล](#) อดีตเจ้าหน้าที่ของฟอรั่ตีฟายไรต์ หรือไม่ ซึ่งตั้งแต่ปี 2559 บริษัทธรรมเกษรได้ฟ้องคดีมาแล้วอย่างน้อย 37 คดี ต่อ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน 22 คน

[มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน](#) (CRC) ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ซึ่งมีเจตนารมณ์สนับสนุนสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน และสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ว่าความให้กับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งสามคนที่ถูกบริษัทธรรมเกษรดำเนินคดี

การฟ้องคดีที่ออกแบบมาเพื่อหยุดยั้งหรือคุกคามหน่วยงานภาคประชาสังคมและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ที่เรียกว่า การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณะชน (SLAPP) เป็นปัญหาในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน

ก่อนหน้านั้น ศาลไทยได้ยกฟ้องคดีที่ฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัดเกือบทั้งหมด โดยล่าสุดในวันที่ 30 กรกฎาคม ศาลอาญากรุงเทพใต้พิพากษาว่า สถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี ซึ่งรายงานสภาพการทำงานในฟาร์มไก่ของบริษัทธรรมเกษตร ไม่มีความผิดในข้อหาหมิ่นประมาททางแพ่ง ซึ่งถูกฟ้องโดยบริษัท ในวันที่ 16 กรกฎาคม ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลอาญาให้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาที่บริษัทธรรมเกษตรฟ้อง [งามศุภร์ รัตนเสถียร](#) อาจารย์ที่สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล จากการโพสต์ข้อความในโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับประเด็นสิทธิ ในวันที่ 8 มิถุนายน ศาลอาญากรุงเทพยังได้ยกฟ้องคดีต่อ [นวนวิน และ สุภาวี วรรณศิริ](#) นักปกป้องสิทธิมนุษยชนสองคน ในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญา โดยบริษัทธรรมเกษตรได้ฟ้องคดีต่อพวกเขาเนื่องจากวิดีโอและกิจกรรมของฟอร์ตีไฟว์ไรต์ โดยคำพิพากษาของศาลระบุว่าจำเลยทั้งสองแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต

ในการฟ้องคดีต่อ อังคณา นีละไพจิตร, พุทธณี กางกั้น และ ธนภรณ์ สาสิทธิ์ มีกรกล่าวหาว่าจำเลยกระทำผิดในมาตรา 326 และ 328 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีโทษจำคุกสูงสุดในแต่ละกระทงไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท

ใน [ใบแถลงข่าว](#) ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) สำนักงานประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เรียกร้องให้รัฐบาลไทยดำเนินการตาม “มาตรการคุ้มครองตามที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของไทย” โดยให้ดำเนินการปรับใช้ “อย่างเร่งด่วนและอย่างเป็นผล” เพื่อยุติการคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมาย ซึ่งในเดือนมีนาคม 2563 คณะผู้ชำนาญการแห่งสหประชาชาติ ได้ส่ง [จดหมาย](#) ถึงรัฐบาลไทย แสดงข้อกังวลเกี่ยวกับ “การคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมายอย่างต่อเนื่องของบริษัทธรรมเกษตร” และ เรียกร้องรัฐบาล “ให้ประกันว่า กรอบกฎหมายภายในประเทศมีข้อบัญญัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิบัติอันมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ”

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี ในปี 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถยกฟ้องคดีและห้ามการฟ้องซ้ำ กรณีที่การฟ้องคดีโดยเอกชนนั้นเป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” อย่างไรก็ตาม คดีที่ถูกฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตรก็ยังคงถูกดำเนินคดีไปอย่างต่อเนื่อง

“ประเทศไทยมีกลไกป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินคดีในลักษณะที่เป็นการคุกคามอยู่แล้ว” เอมี่ สมิธกล่าว “ทางการไทยควรใช้กลไกเหล่านี้ เพื่อแสดงให้เห็นความเข้มแข็งของกรอบกฎหมายของตน”